



Luxembourg, 16. aprill 2018
(OR. en)

7735/18

COAFR 89
CFSP/PESC 319
COHOM 47
COHAFA 23
RELEX 303

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	16. aprill 2018
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Lõuna-Sudaan – Nõukogu järeldused (16. aprill 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused Lõuna-Sudaani kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 3613. istungil, mis toimus 16. aprillil 2018.

Nõukogu järeldused Lõuna-Sudaani kohta

1. 2018. aasta on Lõuna-Sudaanis rahu tagamise seisukohalt kriitilise tähtsusega, kuna lõpeb Lõuna-Sudaani Vabariigis konflikti lahendamist käsitlevas kokkuleppes sätestatud rahvusliku ühtsuse üleminekuvalitsuse ametiaeg. EL toetab kindlalt Ida-Aafrika Arenguühenduse jõupingutusi olukorda käsitleda ja luua Lõuna-Sudaanis rahu Lõuna-Sudaani taaselustamise kõrgetasemelise foorumi kaudu. Kõik sidusrühmad peaksid saama Lõuna-Sudaani taaselustamise kõrgetasemelises foorumis osaleda vabalt ja hirmu tundmata. EL tervitab kodanikuühiskonna, noorte, naiste ja usuorganisatsioonide täidetud olulist rolli foorumi kahe esimese etapi vältel. Nende ning haavatavate rühmade osalemiseks tuleb tagada poliitiline tegutsemisruum.

Kuigi protsess tugineb jätkuvalt Lõuna-Sudaani Vabariigis konflikti lahendamist käsitlevale kokkuleppele, peavad arutelud kajastama kohapealset reaalsust. EL on endiselt sügavalt mures jätkuvate kokkupõrgete ning inimõiguste jämedate rikkumiste ja kuritarvitamiste pärast, mis on põhjustanud kohutavaid inimkannatusi ja jätnud riigi varemetesse. EL kutsub tungivalt kõiki pooli üles läbirääkimisi pidama, et seada esikohale riigi tulevik ja selle kodanike vajadused.

2. EL palub tungivalt kõigil Lõuna-Sudaani konflikti osapooltel lõpetada viivitamata võitlus ning osaleda heas usus rahuprotsessis. Lõuna-Sudaani taaselustamise kõrgetasemelisel foorumil peavad kõik pooled näitama üles tõelist suuremat pühendumist ja suhtuma tõsiselt kokkuleppele jõudmisesse järgmistes küsimustes: teostatav, läbivaadatud vastutuse jagamine; vastutustundlikud, realistlikud valitsusstruktuurid, mis kajastavad riigi poliitilist, piirkondlikku ja etnilist mitmekesisust; selge üleminekuperiood; ning kestlik ja tõhus julgeolekusektori kord, mille üle tehakse järelevalvet ning mida ei saa kasutada ühegi üksiku rühma huvide edendamiseks. Neile eeldustele tuleb rajada kestliku ja kestva rahu ja stabiilsuse vundament Lõuna-Sudaanis.

3. EL tervitab asjaolu, et 21. detsembril 2017 allkirjastati vaenutegevuse lõpetamise, tsiviilisikute kaitse ja humanitaarabi juurdepääsu leping. EL on siiski sügavalt šokeeritud sellest, et kõik pooled on lepingut pidevalt rikkunud. Kõik pooled peavad viivitamata lõpetama lepingu sõjalise ja muu rikkumise, sealhulgas humanitaarabi operatsioonide takistamise, vaenuliku propaganda ning kodanikuühiskonna, meedia ning relvarahu ja üleminekuperioodi julgeolekumeetmete järelevalvemehhanismi saboteerimise. EL tunnustab relvarahu ja üleminekuperioodi julgeolekumeetmete järelevalvemehhanismi tehtud tööd keerulistes oludes vaenutegevuse lõpetamise, tsiviilisikute kaitse ja humanitaarabi juurdepääsu lepingu rikkumistest teatamisel. On ülioluline, et kõik pooled avalikustavad tingimusteta oma sõjalisi üksusi puudutava info, et Aafrika Liit saaks vastutavate isikute suhtes meetmeid võtta. EL kutsub kõiki pooli üles kontrolliprotsessi toetama, sealhulgas relvarahu ja üleminekuperioodi julgeolekumeetmete järelevalvemehhanismi juurdepääsu lihtsustamise kaudu.
4. EL tervitab kindlalt Aafrika Liidu täidetud tähtsat rolli ja Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) ning tema missiooni Lõuna-Sudaanis (UNMISS) väsimatuid jõupingutusi tsiviilisikute kaitsmisel ja rahuprotsessi toetamisel. EL kordab taas oma üleskutseid, et UNMISSil, sealhulgas selle piirkondlikul kaitseüksusel, peab olema võimalik täita oma volitusi, nagu on toodud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 2406 (2018). Nimetatud resolutsioonis rõhutatakse vajadust selle järele, et kõigil piirkonna riikidel oleks ühtne lähenemisviis.

5. EL on jätkuvalt sügavalt mures peamiselt käimasoleva konflikti poolt põhjustatud püsiva katastroofilise humanitaarolukorra pärast. Üle nelja aasta kestnud konflikti tulemusena vajab pakilist humanitaarabi seitse miljonit inimest ehk kaks kolmandikku elanikkonnast, kusjuures eriti mõjutatud on lapsed. Rohkem kui neljast miljonist inimesest on saanud põgenikud, sealhulgas on üle kahe miljoni inimese põgenenud naaberriikidesse. Humanitaarabi organisatsioonid seisavad endiselt silmitsi julgeolekuohtudega ja muude, sealhulgas bürokraatlike takistustega. Konflikti pooled kõrvaldavad jätkuvalt vahendeid, sealhulgas ülemäära kõrgete tööloa tasude ja põhjendamatute maksude kaudu. EL mõistab hukka kõik humanitaartöötajate vastu suunatud rünnakud ja palub kõigil konflikti osapooltel tungivalt tagada kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõigusega vaba, turvaline ja takistusteta juurdepääs kõigile piirkondadele. EL kutsub samuti üles, et kõik doonorid, ÜRO asutused ja valitsusvälised organisatsioonid võtaksid süstemaatilisemaks ja resoluutsemaks reageerimiseks kollektiivsed meetmed. EL kutsub kõiki pooli üles täitma rahvusvahelise humanitaarõiguse norme, kaitsma tsiviilisikuid ja hõlbustama arstiabi. Senisest enam on oluline järjepidev ja turvaline juurdepääs pidevale humanitaarabile, et ennetada 2018. aastal näljahäda taastekkimist.

6. EL mõistab sügavalt hukka tsiviilisikute vastu suunatud rünnakud, sealhulgas need (kuid mitte ainult), millest on teatanud inimõiguste komisjon Lõuna-Sudaanis. Korrapäraselt on dokumenteeritud järgmiseid akte ja neist teada antud: inimõiguste jämedad rikkumised ja kuritarvitamised, millest mõned võivad kvalifitseeruda sõjakuritegudeks, sealhulgas etniliste rühmade vastu suunatud vägivald, vägistamised ja muud seksuaal- ja soolise vägivalla vormid, laste värbamine ja kasutamine konfliktis, kadunuks jääma sundimine ja isolatsioonis hoidmine ning meelevaldne vahistamine ja kinnipidamine, samuti piinamine. Inimõiguste kaitsjate ja ajakirjanike tegutsemisruum oma tööd vabalt teha kahaneb kogu riigis. Karistamatuse kultuuril ei tohi lasta jätkuda; EL rõhutab pakilist vajadust sellele lõpp teha ning kordab oma üleskutset kõigile pooltele võtta kuritegude toimepanijad vastutusele ja tagada kannatanutele tõhusad õiguskaitsevahendid. EL toetab kindlalt üleminekuperioodi õiguskaitseasutuste rakendamist Lõuna-Sudaanis ning palub rahvusliku ühtsuse üleminekuvalitsusel tungivalt teha edusamme Lõuna-Sudaani Vabariigis konflikti lahendamist käsitleva kokkuleppe V peatükis sätestatud mehhanismidega ning eelkõige allkirjastada ilma edasiste viivitusteta Lõuna-Sudaani hübriidkohtu loomist käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum. EL toetab mehhanismi tõhusat toimimist tulevikus.
7. EL mõistab kindlalt hukka suure korruptsiooni ja ebaseaduslikud finantsvood, millega konfliktile hoogu antakse. Ta kutsub üles võtma suuremat finantsvastutust, järgima rahvusvahelisi finantsstandardeid ja tegema vastutustundlikku koostööd piirkondlike ja rahvusvaheliste finantssektoritega ning innustab Lõuna-Sudaani ühinema Ida- ja Lõuna-Aafrika rahapesuvastase rühmaga. See on ülioluline selleks, et algatada inimestes ja rahvusvahelistes partnerites usalduse taastamise protsess avaliku sektori vahendite haldamise suhtes Lõuna-Sudaanis. EL on sügavalt mures jätkuva relvade impordi ning väidete pärast, mis viitavad piirkondlikule kaasosalusele. EL jätkab oma autonoomse relvaembargo kohaldamist ja kordab üleskutset kehtestada ÜRO relvaembargo. EL tunnustab Ida-Aafrika Arenguühenduse 26. märtsil 2018. aastal toimunud 61. ministrite nõukogu otsust kehtestada suunatud sanktsioonid vaenutegevuse lõpetamise, tsiviilisikute kaitse ja humanitaarabi juurdepääsu lepingu konkreetsete rikkujate suhtes ning julgustab Aafrika Liitu seda otsust rakendama. EL on valmis kehtestama kõiki asjakohaseid meetmeid nende suhtes, kes poliitilist protsessi takistavad.

8. Pärast Lõuna-Sudaani taaselustamise kõrgetasemelisel foorumil kokkuleppe saavutamist ja uue ülemineku algust peab Lõuna-Sudaani uus valitsus käsitlema kriitilisi väljakutseid. Esmalt tuleb saavutada alaline relvarahu. Tagada tuleb elanikkonna julgeolek ja paremad humanitaartingimused turvalise keskkonna soodustamiseks pagulaste ja riigisiseste põgenike võimaliku vabatahtliku tagasipöördumise jaoks. Põhiseaduse läbivaatamise protsess tuleks lõpule viia kaasaval viisil, tagades avatud poliitilise ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi. Ette tuleks valmistada vastutamise, leppimise ja tõe avalikustamise protsesse, kuna need on elanikkonnale õigluse pakkumise olulised elemendid. Nimetatud protsessid loovad üleminekuperioodi ametivõimudele aluse kaasavate ja usaldusväärsete valimiste ettevalmistamiseks läbivaadatud ajakava raames.
- Eespool toodut arvesse võttes oleks EL valmis kaaluma parimat viisi Lõuna-Sudaani toetamiseks teel rahu ja stabiliseerimise suunas.
-